

POMM1083
Suomen kielen ja
kirjallisuuden
pedagogiikka
(5 op)

**Funktionaalinen
kielen opetus**

**Multilete
Sanna Mustonen**

sanna.s.mustonen@jyu.fi

Tänään

- Funktionaalinen kielenopetus
 - Kielen ilmiöitä käytöstä käsin
 - Kielenhuolto / normit ja kielioppi
 - Ennakkotehtävä: Havaintoja pienryhmissä
 - Koonti: Funktionaalinen kieliopin opettaminen
 - Moduuli 1: valinnainen tehtävä

Eeva-Liisa Yli-Mattila @eevaliis... · 1d
Naapurin 4 v lapsi näytti minulle palloaan. "Tämä pallo on aivan ilmainen." "Ai kiva, sait sen siis ilmaiseksi?" "Ei kun isi laittoi siihen paljon ilmaa."
[#suomenkieli](#) [#kielenkehitys](#)

Katja Kurkinen
@KatjaKurk

Sain juuri oven ali lapun TYMÄ ÄITI.

No kuule. Toinen meistä osaa kirjoittaa. 🙄

Matias Pajula
@PajulaMatias

Juuri kuin luulin, ettei Sauli voisi olla yhtään enemmän todellinen kansan presidentti:

"Vad är puolukka på svenska?"

Sauli vahvisti sitä viestiä, ettei kenenkään tarvitse olla täydellinen. Tämä on ehkä näiden [#linnanjuhlat](#) tärkein viesti. +❤️

[#puolukka](#) @niinisto

Johanna von Herten @Johannavo... · 1d
5v. aloitti juuri kuulokkeilla sadun kuuntelemisen: "Voi itku, voitko korjata tämän. Tämä sössöttää." Ojentaa kuulokkeet minulle. Kuuntelen. "Voi rakas, tässä on ruotsin kielinen puhe, vaihdetaan se suomalaiseksi. Kas näin." 5v: "Vitsi, minä luulin, että se lukija on huppelissa."

1

5

85

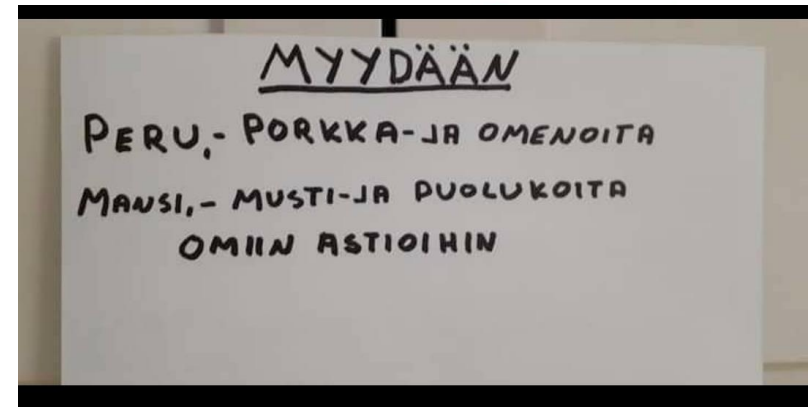

Seppo Nakkila @NaSeppo · 10h
Ei enää leikkauksia koulutuksesta.

Antti Arnkil @arnkil · 13h
"Isi joutuu vielä tekemään töitä, joten voitteko lukea omaa kirjaa iltasaduksi?"

"Älä puhu ittestäs kolmannessa persoonassa."

Kielioppisääntöjä nykynuorisolle:

- Substantiivi on se sana, jonka jälkeen voi lisätä "perkele", kuten äijänperkele, autonperkele.
- Adjektiivi on sana jonka eteen lisätään "paskan", kuten paskantärkee, paskanhailee.
- Verbi on sana, jonka jälkeen lisätään sanat "ihan sikana".
Nyt voi pennunperkeleet päntätä ihan sikana paskanhaileeta kieliopinperkelettä.
- Yhdyssana on sellanen jonka väliin Ei voi laittaa vittu.
Niinku yhdysvittusana. Ei käy.
Kuormavittuauto. Ei käy.
Aivan vitun ihana. Käy.

Normeista (kielenhuolto)

Kielenhuolto alakoulussa mm.

- välimerkit – lopetusmerkit, pilkku, lainausmerkit, luettelot, vuorosanat
- yhdyssanat
- kappalejako
- ison ja pienen alkukirjaimen käyttö
- aakkostaminen

Tekstinhuolto alakoulussa mm.

- tekstin sopivuus tilanteeseen ja tarkoitukseen; tekstilajien hallinta
- Tekstin sisäinen yhtenäisyys (johdonmukaisuus, koherenssi)
- **Huom! Kielen normit ≠ kielioppi**

Formalistinen ja funktionaalinen tapa opettaa partitiivi

- Tarkastelkaa (pedanetissa) 3 erilaista tapaa opettaa partitiivi
 - Tehtävät → materiaalia tehtäviä varten
 - Millaisia eroja havaitsitte?
 - Millainen tapa olisi mielestäsi mielekäs? Miksi?
- Pienryhmissä n. 10 min. → Yhteinen koonti

Havaintoja tehtävistä

1: oman kouluajan tehtävä, tylsä

- Partitiivin merkitys puuttuu
- Kuvat, parin kanssa keskustelu, tarina, monipuolisuus kokonaiskuva plussaa
- Tilaa oivallukselle
- Mallisanat hyvä!
- Voisiko lähteä liikkeelle tarinasta?

2:

- harvinaisia sanoja; ovatko ymmärrettäviä
- Ei tehtäviä, tarjotaan säännöt, sitten vasta tehtäviä
- Paljon ulkoaopeteltavia poikkeuksia: vanhat i-loppuiset sanat
- Tuttu yo:n englannin ja ruotsin kielioppikursseilta
- Kuormittava, lannistava, tuskainen

3:

- Liikkeelle käyttötilanteesta ja merkityksistä, arkistettu, mukana puhekieli, oppilaan arkipuheen tilanteet ja sanat
- Termi annetaan vasta muodon tunnistamisen jälkeen, oppilaan oma oivallus ennen valmiita vastauksia
- Säännöissä liikkeelle käytöistä ja merkityksistä kysymyssanojen avulla, työkaluja

Funktionaalinen tapa opettaa kielioppia

1. Valitaan oppilaalle merkityksellinen, autenttinen teksti

2. Tekstin merkityksen ja sosiaalisen kontekstin avaaminen

- Kuka puhuu? Missä? Kenelle? Miksi? Mikä tehtävä tällä tekstillä on?
- Mitä tästä itse ajattelen?
- (Ymmärtävä ja kriittinen lukutaito ennen tuottamistaitoa.)

3. Ohjataan havainnoimaan kielen ilmiötä

- Tekstin kokonaisrakenne
- Mitä kielellä ilmaistaan? (houkutellaan, käsketään, tiedotetaan, vaaditaan, lohdutetaan...?)
- Miten merkitystä ilmaistaan?

4. Ohjataan tunnistamaan, päättellemään ja kokoamaan säännönmukaisuuksia (=pääsäännöt) fokuksessa olevasta kieliopillisesta ilmiöstä (esim. käskymuoto)

5. Strukturoitua harjoittelua (ei siis lähdetä tästä liikkeelle)

- Mukana käyttökonteksti ja merkitykset (ei vain irtosanoja ja lauseita)
- Eri kielitaidon osa-alueet (ei vain kirjoittamista)
- Yksin ja yhdessä

6. Vapaampaa, varioivampaa harjoittelua mahdollisimman autenttisissa tilanteissa

Moduulitehtäviä pienryhmissä

- Moduuli 1: valinnainen tehtävä
 - 1 (tai teht. 5, jossa tähän laajennus)
 - 2
 - 4
 - Tehtävän valmistelu n. 3 hengen ryhmissä → Sanna kiertää keskustelemassa → itsenäiset palautukset pedanetiin

Seuraavilla kerroilla: lukutaito

- Ensi kerralla: lukutaidon alkuvaihe
 - Sirpan ennakkotehtävät pedanetissa!
- Luetun ymmärtämisen tuki eri oppiaineissa
- Vapaaehtoinen lukituki-tapaaminen
- Lukemaan innostaminen, kirjallisuus
- Kriittinen lukutaito: vaikuttaminen ja manipulointi